Lietas Nr. C30585715
Lietas arhīva Nr. C-2939-16/5

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā
Rīgā, 2016.gada 21.janvārī

Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesa
šādā sastāvā: tiesnese I.Rūķe,
izskatīja rakstveida procesā /Nosaukums A/maza apmēra prasību pret /pers. A/ par parāda piedziņu,

konstatēja:

2015.gada 25.septembrī /Nosaukums A/(turpmāk -prasītāja) cēlusi prasību pret /pers. A/ (turpmāk atbildētājs) par studiju kredīta no valsts budžeta līdzekļiem, kredīta procentu un līgumsoda piedziņu.

Prasības pieteikumā norādīts, ka saskaņā ar 1999.gada 16. decembrī noslēgtā Studiju kredīta līguma Nr.011085 (turpmāk - Līgums) 3.1.apakšpunktu, pamatojoties uz /Nosaukums B/(turpmāk –augstskola) Kredītu piešķiršanas komisijas apstiprinājumu, 2001. gada 6.marta grozījumiem līgumā, 1999.gada 22. decembrī, 2000.gada 8.jūnijā, 2000. gada 26.oktobrī, 2001.gada 8.martā, 2001.gada 29. oktobrī, 2002.gada 10.aprīlī, 2002.gada 5. novembrī, 2004.gada 9.martā, prasītāja augstskolai pārskaitīja studiju kredītu no valsts budžeta līdzekļiem, lai segtu studiju maksu par atbildētāja studijām 1999./2000.akadēmiskā gada 1. un 2.semestrī, 2000./2001. akadēmiskā gada 1. un 2.semestrī, 2001./2002. akadēmiskā gada 1. un 2.semestrī, 2002./2003. akadēmiskā gada l. semestrī, 2003./2004. akadēmiskā gada 2.semestrī. Kopējā no valsts budžeta līdzekļiem izsniegtā studiju kredīta summa ir Ls 1375.00 , kas atbilst 1956.45 EUR.

Līguma 3.3.1.apakšpunktā un Ministru kabineta 2001.gada 29.maija noteikumu Nr.219 „Kārtība, kādā tiek piešķirts, atmaksāts un dzēsts studiju kredīts no valsts budžeta līdzekļiem" (turpmāk - MK Noteikumi Nr.219) 30.1.apakšpunktā noteikts, ka kredīts jāuzsāk atmaksāt ar trešo mēnesi pēc studiju pārtraukšanas, un 33.1 punktā noteikts, ka pilns norēķins jāveic ne vēlāk kā desmit gadu laikā no kredīta pamatsummas un kredīta procentu atmaksas uzsākšanas brīža, katru mēnesi jāsamaksā viena divpadsmitā daļa no attiecīgajā atmaksas gadā noteiktās summas.

Saskaņā ar Līguma 3.3.1.apakšpunktu atbildētājam kredīta pamatsummas atmaksa bija jāuzsāk 2005.gada 25.aprīlī un pilns norēķins jāveic līdz 2015. gada 24. aprīlim.

Saskaņā ar Līguma 3.3.2.apakšpunktu atbildētājam katru mēnesi bija pienākums maksāt vienu divpadsmito daļu no attiecīgajā gadā noteiktās summas. Vienā atmaksas gadā atmaksājamā summa ir 195,72 EUR, bet vienā mēnesī atmaksājamā studiju kredīta pamatsumma - 16.31 EUR (195.72/12 = 16.31 EUR).

Galvenā parāda summa EUR 964, 43 ir aprēķināta no 2010.gada 31.maija līdz 2015. gada 1. aprīlim, pamatsummas parāda atlikumam 2010.gada 31.maijā 2,89 apmērā, pieskaitot pamatsummas maksājumus par 58 atmaksas mēnešiem no 2010.gda 1.jūnija līdz 2015. gada 1. martam, pieskaitot maksājumu 2015. gada 1. aprīlī par pēdējo atmaksas mēnesi 15,56 EUR apmērā (2,89 + (16,31x58) + 15,56 =964,43 EUR).

Procentu parāda summa izveidojusies no 2010.gada 1.jūnija līdz 2015. gada 28. februārim. Atbildētāja pienākumu maksāt procentus nosaka Civillikuma 1756.pants, MK noteikumu Nr. 219 16., punkts, līguma 3.2.1 punkts. No atbildētāja veiktajām iemaksām laika periodā no 2005. gada 10.maija līdz 2010. gada 31. maijam procentu parāda segšanai saskaņā ar Līguma 3.6.2.apakšpunktu tika novirzīti EUR 371,53.

Līgumsods aprēķināts no 2010.gada 11. jūnija līdz 2012. gada 6.martam saskaņā ar Līguma 6.1.apakšpunktu un MK Noteikumu Nr.219 33.^{3}.punktu 172,99 EUR apmērā. Līgumsods par saistību neizpildi tika piemērots līdz 2012. gada 6.martam, kad tas sasniedza 10 % apmēru no izsniegtās studiju kredīta summas. Neskatoties uz to, ka MK Noteikumu 219 33.^{6}.punktā noteikts, ka līgumsoda apmērs ko piedzen no kredīta ņēmēja par saistību neizpildi nepārsniedz 100% no izsniegtās kredīta summas, prasītāja to samēro ar 10 % apmēru, ko uzskata par samērīgu un atbilstošu Civillikuma 1.pantā noteiktajam labas ticības principam. No 2005. gada 12. septembra līdz 2010.gada 31.maijam no atbildētāja veiktajām iemaksām līgumsoda segšanai tika novirzīti 22,66 EUR, līdz ar to prasītāja lūdz piedzīt līgumsodu EUR 172,99 apmērā(1956,45 x10/100 - 22,66).

2005.gada 5. aprīļa vēstulē Augstskola informējusi prasītāju, ka 2015. gada 24. februārī atbildētājs no Augstskolas izslēgts. Pamatojoties uz Augstskolas vēstuli, prasītāja atbildētājam nosūtīja 2005. gada 20.aprīlī vēstuli, pielikumā pievienojot studiju kredīta pamatsummas un kredītu procentu desmit gadu atmaksas grafiku divos eksemplāros, aicinot atbildētāju parakstīt vienu atmaksas grafika eksemplāru un iesniegt prasītājam un uzsākt kredīta pamatsummas un procentu atmaksu. Visā studiju kredīta atmaksas laikā atbildētājs nav parakstījis studiju kredīta pamatsummas un procentu atmaksas grafiku. Laika periodā no 2006. gada 21. decembra līdz 2014. gada 25. novembrim prasītāja atbildētājam kopumā nosūtījusi vienpadsmit vēstules, tostarp deviņas informatīvas par studiju kredīta saistībām, brīdinājumu 2012. gada 11.septembrī un pretenziju 2014. gada 14.jūlijā.

Prasība pamatota ar 1999.gada 9.marta MK noteikumu Nr.86 „Studiju kreditēšanas noteikumi" 17., 18.punktu un MK Noteikumu Nr.219 9., 16., 30.1.apakšpunktu, 33.^{1}, 33.^{6}, punktu, Civillikuma 1574., 1587., 1717.pantu, 1720.panta 2.punktu, 1756.,1843., 1943.pantu, Civilprocesa likuma 1 .pantu un 127.panta pirmo daļu. Prasītāja lūdz tiesu piedzīt no atbildētāja par labu prasītājai 1452.94 EUR, t.sk.:

1) parāda summu 1259,34 EUR apmērā, t.sk.:
a) kredīta pamatsummu – 964,43 EUR apmērā,
b) kredīta procentus - 121.92 EUR apmērā,
c) līgumsodu - 172.99 EUR apmērā;
2) tiesas izdevumus 193.60 EUR apmērā, t.sk.:
a) valsts nodevu 188.90 EUR apmērā,
b) ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 4.70 EUR apmērā.

2015.gada 8.oktobrī atbildētājam saskaņā ar Civilprocesa likuma 250.^{21}panta pirmo daļu vienlaikus ar prasības pieteikuma un tam pievienoto dokumentu norakstiem nosūtīta paskaidrojuma veidlapa, nosakot termiņu paskaidrojumu sniegšanai līdz 2015.gada 5. novembrim.

Atbildētājs tiesas noteiktajā termiņā rakstveida paskaidrojumus par prasību nav sniedzis.

Ņemot vērā, ka lietas dalībnieki nav lūguši lietas izskatīšanu tiesas sēdē, kā arī tiesa neuzskatīja par nepieciešamu lietu iztiesāt tiesas sēdē, pamatojoties uz Civilprocesa likuma 250.^{25} panta pirmo daļu, tiesa civillietu izskata rakstveida procesā, par ko lietas dalībniekiem paziņots 2015.gada 7. decembrī, nosūtot tiesas paziņojumu par lietas izskatīšanas datumu 2016.gada 21.janvārī.

Pārbaudījusi un novērtējusi civillietas materiālus, tiesa atzīst, ka prasība ir pamatota un apmierināma pilnībā.

Ar lietas materiāliem pievienoto Studiju kredīta līgumu Nr.011085 un 2001.gada 6.marta grozījumiem studiju kredīta līgumā pierādīts, ka 1999.gada 16. decembrī starp prasītāju un atbildētāju noslēgts līgums, saskaņā ar kuru prasītāja atbildētājam izsniedza studiju kredītu no valsts budžeta līdzekļiem.

Kopējā pārskaitītā studiju kredīta summa atbildētājam sastāda Ls 1375 jeb EUR 1956,45, ko apliecina lietas materiāliem pievienotie maksājuma uzdevumi un izraksti no maksājuma uzdevumu pielikumiem.

Saskaņā ar Studiju kredīta līguma Nr.011085 3.2.1.punktu procentus par kredītu aprēķina, sākot ar trešo mēnesi pēc studiju pārtraukšanas vai ar divpadsmito mēnesi pēc studiju pabeigšanas, piemērojot piecu procentu likmi gadā un pieņemot, ka gadā ir 360 dienas. Procenti tiek aprēķināti par kredīta neatmaksāto pamatsummu, atbilstoši faktiskajam kredīta izmantošanas kalendāro dienu skaitam, ieskaitot kredīta izmaksas un galīgās atmaksas dienas.

Saskaņā ar Studiju kredīta līguma Nr. 011085 3.3.1.punktu kredīta ņēmējam ir pienākums parakstīt kredīta atmaksāšanas grafiku un uzsākt kredīta pamatsummas un procentu atmaksāšanu ne vēlāk kā trešajā mēnesī pēc studiju pārtraukšanas vai 12.mēnesī pēc studiju pabeigšanas, bet pilnu norēķinu veikt ne vēlāk kā desmit gadu laikā no kredīta pamatsummas atmaksas uzsākšanas brīža, katru gadu atmaksājot vienu desmito daļu no kopējās kredīta pamatsummas un kredīta procentus.

Savukārt Studiju kredīta līguma Nr. 011085 3.3.2.punkts nosaka, ka kredīta ņēmējs atmaksā kredīta pamatsummu un procentus, iemaksājot katru mēnesi vienu divpadsmito daļu no attiecīgajā atmaksāšanas gadā noteiktās summas. Iemaksas par katru kalendāro mēnesi jāizdara līdz nākošā mēneša 10.datumam. Vienlaicīgi ar kredīta pamatsummas atmaksu kredīta ņēmējs samaksā par katru kalendāro mēnesi aprēķinātos procentus.

Atbildētājs studiju kredīta parāda atmaksai kopā ir pārskaitījis EUR 992,02.

Saskaņā ar Civillikuma 1943. pantu, aizņēmējam jāatdod tāda pati summa vai tāds pats daudzums, kādu viņš saņēmis.

Saskaņā ar Civillikuma 1587.pantu tiesīgi noslēgts līgums uzliek līdzējam pienākumu izpildīt apsolīto, un ne darījuma sevišķais smagums, ne arī vēlāk radušās izpildīšanas grūtības nedod vienai pusei tiesību atkāpties no līguma, kaut arī atlīdzinot otrai zaudējumus.

Tādejādi atbildētāja pienākums ar atmaksāt atlikušo kredīta pamatsummu, kas pēc prasītājas aprēķina ir EUR 964,43.

Civillikuma 1756.pants nosaka, ka pienākums maksāt procentus pamatojas vai nu uz tiesisku darījumu, vai uz likumu. Civillikuma 1765.panta pirmajā daļā noteikts, ka procentu apmērs cieši jānosaka aktā vai darījumā. Ja tas nav darīts, kā arī tajā gadījumā, ja likums nosaka aprēķināt likumiskos procentus, tas ir, seši procentu no simta gadā.

Prasītāja savas pielīgtās saistības ir izpildījusi, savukārt atbildētājs savas saistības nav pildījis pienācīgi, proti, nav veicis maksājumus līgumā un atmaksas grafikā noteiktajā kārtībā, sakarā ar ko procentu parāds veido EUR 121,92 apmērā.

Saskaņā ar Civillikuma 1716.pantu līgumsods ir pametums, ko kāda persona uzņemas ciest sakarā ar savu saistību, tajā gadījumā, ja viņa šo saistību neizpildītu, bet Civillikuma 1720.pants nosaka, ka kreditors var prasīt kā līgumsodu, tā arī līguma izpildīšanu, ja līgumsods bijis norunāts ne tik daudz par neizpildīšanu vispār, kā par neizpildīšanu īstā laikā.

Studiju kredīta līguma Nr. 011085 6.1.1.punkts nosaka, ka ja kredīta ņēmējs nokavē šajā līgumā noteiktos kredīta procentu vai pamatsummas atmaksas termiņus vai neievēro to apmērus, tad prasītājs ir tiesīgs uzlikt kredīta ņēmējam līgumsodu 0,1 % apmērā no nokavētā maksājuma summas par katra maksājuma katru nokavējuma dienu.

2001.gada 29.maija Ministru Kabineta noteikumu Nr.219 „Kārtība, kādā tiek piešķirts, atmaksāts un dzēsts studiju kredīts no valsts budžeta līdzekļiem" 33.6.punktu, līgumsoda apmērs, ko piedzen no kredīta ņēmēja par kredītlīgumā noteikto saistību neizpildi, nepārsniedz 100 procentus no izsniegtās kredīta summas.

Prasītāja līgumsoda apmēru samazinājusi līdz 10 % apmēram, ko tiesa atzīst par taisnīgu attiecībā pret atbildētāju kā patērētāju. Saskaņā ar grozījumiem Civillikuma 1716. pantā, kas stājās spēkā no 01.01.2014., līgumsods par saistību nepienācīgu izpildi vai neizpildīšanu īstā laikā (termiņā) var tikt noteikts pieaugošs, taču kopumā ne vairāk par 10 procentiem no pamatparāda vai galvenās saistības apmēra. Minētā likuma normu prasītāja piemērojusi tiesiskajām attiecībām, kas iestājušās pirms veiktajiem grozījumiem likumā.

Līdz ar to tiesa atzīst par pamatotu no atbildētāja par labu prasītājai piedzīt līgumsodu EUR 172,99 apmērā.

Tiesai nav pamata apšaubīt prasītājas norādīto atbildētāja parāda summas apmēru, kā arī tiesai nav pamata apšaubīt parāda esamību, jo saskaņā ar Civillikuma 1838.pantu samaksas izdarīšanas fakts jāpierāda tam, kas to apgalvo, līdz ar to tiesa atzīst par pamatotu no atbildētāja par labu prasītājam piedzīt kredīta pamatsummu EUR 964,43 apmērā, kredīta procentus EUR 121,92 un līgumsodu EUR 172,99 apmērā, kopā EUR 1259,34 apmērā.

Bez tam, saskaņā ar Civilprocesa likuma 41.pantu no atbildētāja prasītājas labā piedzenami tiesas izdevumi - valsts nodeva EUR 188.90 apmērā, kā arī saskaņā ar Civilprocesa likuma 39.pantu, ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi, t.i. ar prasības pieteikuma un tiesas pavēstu izsniegšanu saistītie izdevumi EUR 4,70 apmērā, kas kopā veido EUR 193,60.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 204.^{1} pantu atbildētājai nosakāms 10 dienu termiņš sprieduma labprātīgai izpildei. Minētais termiņš skaitāms no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 8.pantu, 41.panta pirmo daļu, 97., 193., 195., 204.^{1} pantu, 250.^{27} pantu, tiesa

nosprieda:

apmierināt Studiju un zinātnes administrācijas prasību pret /pers. A/ par parāda piedziņu.

Piedzīt no /pers. A/, personas kods /personas kods/, par labu /Nosaukums A/, reģistrācijas Nr./reģistrācijas numurs/, kredīta pamatsummu EUR 964,43, kredīta procentus EUR 121,92, līgumsodu EUR 172,99 un tiesas izdevumus EUR 193,60, kopā EUR 1452,94 (viens tūkstotis četri simti piecdesmit divus euro un 94 *centus*), samaksu veicot /Nosaukums A/Valsts kases kontā Nr./konta numurs/. Maksājuma mērķis – tiesas izdevumiem, ieņēmuma kods 2519 un kredīta atmaksai – ieņēmuma kods: F40311120.

Noteikt atbildētājam termiņu sprieduma labprātīgai izpildei 10 (desmit) dienas, termiņu skaitot no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Spriedumu var pārsūdzēt 20 dienu laikā apelācijas kārtībā Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesu kolēģijā, apelācijas sūdzību iesniedzot Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesā.

Tiesnese I.Rūķe